

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 15Csp/68/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318201971
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Donič
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8318201971.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Vladimírom Doničom v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: J. Z., T.. X.X.XXXX, H. K. XXX/X, XXX XX I., T.. X.X.XXXX, H. K.R. XXX/X, XXX XX I., o zaplatenie 872,02 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Súd priznáva žalobcovi náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 46 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 30.4.2018 sa žalobca domáhal zaplatenia nezaplatenej istiny 872,02 eur s vyčísleným úrokom 34,06 eur, úrokom z omeškania 0,37 eur, s úrokom vo výške 13,90% ročne z nezaplatenej istiny 872,02 eur od 4.4.2018 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 34,06 eur od 4.4.2018 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tak, že dňa 31.3.2016 uzatvoril žalobca so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 1000,- eur. Zmluva bola uzatvorená elektronicky prostredníctvom Internet bankingu. Poskytnutý úver a úroky žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach a celý úver bol žalovaný povinný splatiť do 27.3.2024. Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy sú obchodné podmienky banky. Odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22.2.2018 č.k. 3Cdo 146/2017, ktorým Najvyšší súd považoval dovolanie žalobcu v otázke nutnosti rozpisu splátky v zmluve za prípustné a dôvodné, pričom to považoval za nie potrebné. Žalobca ako banka preveril žalovaného a jeho schopnosť splácania úveru. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti a preto žalobca na základe výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 3.4.2018. Žalobca upozornil na omeškanie a možnosť predčasného zosplatnenia aj druhou upomienkou. Žalovaný po zosplatnení do podania žaloby neuskutočnil žiadnu úhradu. Uplatnil si aj úroky z úveru aj úroky z omeškania a odkázal na ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, Žiline a Nitre i Najvyššieho súdu v Čechách.

3. Žalovaný sa k veci vyjadril len v tom zmysle, že je spotrebiteľ a necháva vec na rozhodnutie súdu.

4. Súd v tomto konaní vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby zo dňa 26.4.2018 a jej prílohami, a to zmluvou o spotrebiteľskom úvere, prehľadom splácania, opakovaným upozornením, výzvou na predčasné splatenie úveru, sadzovníkom poplatkov a zistil tento skutkový stav.

5. Žalobca a žalovaný uzavreli dňa 31.3.2016 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, na základe žiadosti cez internet a na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1000 eur s úrokovou sadzbou 13,9 % p.a., RPMN 16,87 %, priemernou hodnotou RPMN 19,73 %, s 96 mesačnými splátkami s anuitnou splátkou vo výške 17,41 eur. Termín splatnosti 1. splátky bol 27.4.2016 a splatnosť úveru mala nastať 27.3.2024.

6. Výzvou zo dňa 3.4.2018 oznámil žalobca žalovanému, že žiada uhradiť dlh vo výške 967,31 eur najneskôr do 13.4.2018, keďže žalobca rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru, pretože napriek opakovaným upozorneniam žalovaný neobnovil plnenie povinnosti zo zmluvy.

7. Okresný súd Humenné rozhodol rozsudkom tak, že zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny 634,50 eur s úrokom z omeškania, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti 237,52 eur s príslušenstvom a na náhradu trov konania v rozsahu 32% v prospech žalobcu.

8. Po odvolaní žalobcu Krajský súd v Prešove uznesením 4Co/173/2018-93 dňa 2.5.2019 rozhodol tak, že zrušil rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd sa nevysporiadal s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu, na ktorú nepoukázal a nie nezdôvodnil odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ako vyššej súdnej autority a postupom súdu došlo k porušeniu práva strany na spravodlivý proces.

9. Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 zákona č. 129/2010 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

12. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti k): ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

13. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

14. Po vykonanom dokazovaní mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bol založený záväzkový vzťah, a to na základe úverovej zmluvy. V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalobca ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalovaného v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu). Súd zastáva názor, že vyššie uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, a preto je nutné na ňu aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku. Zároveň ide i o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Na túto zmluvu je tak potrebné prednostne aplikovať špeciálne spotrebiteľské právo, a to hlavne zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o ochrane spotrebiteľa a neupravených otázkach Občiansky zákonník a Obchodný zákonník len tam, kde neodporuje občianskoprávnej úprave spotrebiteľských vzťahov. Podľa § 54 odsek 2 Občianskeho zákonníka sa v pochybnostiach použije právna úprava, ktorá je pre spotrebiteľa priaznivejšia. V Obchodnom zákonníku je síce zmluva o úvere upravená ako absolútny obchod bez ohľadu na povahu účastníkov, avšak keď ide o úver poskytovaný spotrebiteľovi na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania je potrebné prednostne aplikovať občianskoprávne predpisy. Spotrebiteľské právo je aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku špeciálnym právom, a má teda prednosť.

15. Súd zistil, že zmluva o úvere zo dňa 31.3.2016 neobsahuje všetky náležitosti vyžadované cit. ust. zákona č. 129/2010 Z.z., a to predpoklady RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch.

„Súdu prvej inštancie teda nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch). K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarcia jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalobca namieta formalistický výklad súdu, tak odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“ rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017 a zn. 3Co/124/2016 zo dňa 03.11.2016, sp. zn. 3Co/7/2017 zo dňa 06.04.2017.

16. Navyše súd má zato, že RPMN bola dohodnutá v zmluve nesprávne vo výške 16,87 eur, namiesto správnej 16,017%.

17. Keďže Krajský súd v Prešove potvrdil zaplatenie sumy 634,50 eur s príslušenstvom, súd pokračoval v tomto spore so sumou 237,52 eur.

18. Súd má zato, že žalobca by mal teda nárok na vrátenie rozdielu sumy úveru - sumy 1000,- eur, ktorú poskytol žalovanému a úhrady žalovaného 365,50 eur. Z uvedeného dôvodu súd zaviazal žalovaného na zaplatenie rozdielu (634,50 eur) medzi poskytnutou a už uhradenou sumou v rozsudku zo dňa 13.9.2018. Keďže sa zmluva považuje za bezúročnú a bez poplatkov, už bolo žalovanému priznaný rozdiel, preto už nebolo čo žalobcovi priznať kvôli chýbajúcej náležitosti a preto súd a vo zvyšnej časti

pre 237,52 eur s prísl. a úrok vo výške 34,06 eur (keďže sa zmluva považuje za bezúročnú) a úrokom z omeškania 0,37 eur (keďže bol nesprávne vyčíslený z nesprávnej výšky) s prísl. žalobu zamietol.

19. Čo sa týka úrokov z úveru podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

20. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

21. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 3.4.2018, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určaniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 3.4.2018, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014.

22. V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

23. Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobcovi nepriznal nárok na úrok za úver 13,90% p.a. z nezaplatených istín 872,02 eur od 4.4.2018 do zaplatenia a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol.

24. O trovách konania v danej veci súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

25. V časti o zaplatenie 634,50 eur (73% žalovanej sumy) súd žalobe vyhovel, čo predstavuje úspech žalobcu na jednej strane a neúspech žalovaného na druhej strane. V časti o zaplatenie 237,52 eur (27 % žalovanej sumy) však súd žalobu zamietol, čo predstavuje úspech žalovaného a neúspech žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že v konečnom dôsledku bol v konaní úspešnejší žalobca, ktorému patrí náhrada trov konania po odpočítaní neúspechu v konaní, od jeho úspechu v konaní, a to v rozsahu 46 % z celkových trov konania, na ktoré by mal nárok pri plnom úspechu.

26. O výške náhrady trov konania bude v zmysle ust. § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.